Polko, Polaku! Sprawdź, czy masz wpis o narodowości!

kurierwilenski.lt/2021/01/08/polko-polaku-sprawdz-czy-masz-wpis-o-narodowosci

KW January 8, 2021

8 stycznia 2021

Na rok 2021 zaplanowany jest powszechny spis ludności oraz mieszkań na Litwie. Tym razem jednak spis będzie się różnił od poprzednich, ponieważ po raz pierwszy rachmistrzowie z ankietami nie zapukają do naszych drzwi – wszystkie dane zostaną automatycznie pobrane aż z 19 oficjalnych rejestrów i państwowych systemów danych. Wśród pobieranych danych znajdą się też informacje dotyczące narodowości mieszkańców Litwy, jednak czy każdy z nas ma w rejestrze państwowym taki wpis?

| Fot. EFHR

Czytaj więcej: Spis ludności i mieszkań będzie prowadzony wg posiadanych przez państwo danych

Okazuje się, że nie. **Szczególnie brak wpisów o narodowości mogą zauważyć osoby urodzone po 1990 r.** Warto zatem sprawdzić, jakie wyglądają nasze dane osobowe są w rejestrach państwowych i czy znajduje się w nich wpis o naszej faktycznej narodowości.

Jeżeli takiego wpisu brak, a chcielibyśmy, aby tam się znalazł, można to łatwo naprawić – w przypadku większości osób **jest to łatwa procedura niewymagająca nakładu czasu.**

Dlaczego warto zadbać o wpis o narodowości?

W zależności od liczby przedstawicieli mniejszości narodowych zależeć mogą **decyzje polityczne państwa dotyczące tych wspólnot.** Im więcej osób poczuwających się do narodowości np. polskiej czy rosyjskiej potwierdzi to w państwowej bazie danych, tym większy głos te wspólnoty będą miały przy tworzeniu podstaw prawnych, regulujących codzienne życie – gwarancji edukacji, obsługi i napisów w języku ojczystym, po kwestie oryginalnej pisowni imion i nazwisk.

Czy wpis o narodowości może mieć negatywne skutki?

Art. 37 Konstytucji RL oraz Konwencja Ramowa o Ochronie Mniejszości Narodowych gwarantują obywatelom, którzy przynależą do mniejszości narodowych, prawo do rozwoju swojego języka, kultury i tradycji.

Art. 3 Konwencji stanowi z kolei, że każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma **prawo do swobodnej decyzji o traktowaniu jej jako osoby należącej bądź też nienależącej do takiej mniejszości**, a wybór taki lub korzystanie ze związanych z tym wyborem praw nie pociągnie za sobą żadnych niekorzystnych skutków.

Litwa ratyfikowała Konwencję jeszcze w 2000 r., tym samym zadeklarowała zastosowanie zasad Konwencji w litewskich aktach prawnych i odpowiednio też w polityce rządu.

Co zrobić, jeżeli nie zdążę z uzupełnieniem wpisu do rozpoczęcia spisu ludności?

Departament Statystyki zważając na częsty brak danych o narodowości, ale też zdecydowany brak danych o wyznaniu i znajomości języków w rejestrach państwowych zamierza w połowie stycznia **uruchomić specjalną ankietę, która ma na celu zebranie danych o składzie narodowościowym mieszkańców**, wyznawanej wierze, języku ojczystym i innych umiejętnościach lingwistycznych.

Do zainicjowania tej ankiety przyczyniły się też **starania Europejskiej Fundacji Praw Człowieka**, która organizowała panele dyskusyjne i spotkania ze specjalistami Departamentu Statystyki, zwracając uwagę, że nowy tryb spisu ludności może nie odzwierciedlać prawdziwych danych o składzie narodowościowym kraju.

Ankieta będzie dostępna w internecie, wypełnić ją będzie mógł każdy chętny. Poza tym Departament Statystyki zamierza dodatkowo wykorzystać przy tym pracę rachmistrzów, którzy z mieszkańcami skontaktują się też telefonicznie bądź, w zależności od sytuacji,

przybędą do ich domów z ankietami. **Departament Statystyki o uruchomieniu ankiety będzie informował na bieżąco za pośrednictwem mediów.**

Czego potrzeba, by wypełnić ankietę internetową?

Osoby, chcące wypełnić internetową ankietę o narodowości, wyznaniu i używanych językach będą mogły to zrobić wpisując przy logowaniu swój osobisty numer identyfikacyjny (lit. *asmens kodas*) oraz numer dokumentu tożsamości.

Jeżeli osoba nie ma dostępu do internetu, ale chciałaby wypełnić taką ankietę i podać dane o swojej narodowości, wyznaniu i używanych językach to **może to zrobić telefonicznie** – podczas rozmowy z pracownikiem Departamentu Statystyki osoba ta będzie musiała podać swoje dane osobowe do identyfikacji i odpowiedzieć ustnie na zadawane pytania, pracownik Departamentu natomiast zarejestruje te odpowiedzi w ankiecie.

Kolejna szansa – ankieta dopełniająca w kwietniu

Aby dane statystyczne mogły możliwie najdokładniej odzwierciedlić faktyczny skład narodowościowy i wyznaniowy kraju, Departament Statystyki w kwietniu uruchomi dopełniającą ankietę, ale tym razem wybiórczą.

Spośród mieszkańców, którzy nie wezmą udziału w pierwszej ankiecie, przy zastosowaniu metodyki statystycznej zostaną wybrani uczestnicy nowej ankiety (ok. 40 tys. osób). Otrzymają oni oficjalny list z Departamentu Statystyki, informujący, że dana osoba została wybrana do udziału w badaniu statystycznym i że w tym celu skontaktuje się z nią rachmistrz.

Ankietowanie będzie się odbywało telefonicznie bądź osobiście w domu uczestnika. W trakcie tego badania wybrany uczestnik wypełni taką samą ankietę, jaką wypełniali chętni podczas pierwszej tury ankietowania w styczniu-lutym.

UWAGA! Dane o narodowości, podane w obu ankietach statystycznych, nie będą wpisane do oficjalnych rejestrów i państwowych baz danych. Będą służyły wyłącznie w celach statystycznych. Zatem jeżeli jednak osoba chce mieć w oficjalnych rejestrach zapis o swojej narodowości, to powinna to zrobić zgodnie z opracowaną przez EFHR instrukcją: Wpis o narodowości – instrukcja krok po kroku.

Na podst.: Europejska Fundacja Praw Człowieka